

Leidžia Spaudos b-vė
„Sviesa“

Redakcijos ir Administracijos
adresas:

„LIETUVIS BRAZIL“

Rua Bandeirantes, 83
(Bom Retiro)

Caixa postal, 1764.
S. Paulo.

LIETUVIS

BRAZILIJOS

JORNAL LITHUANO

Atsk. numeris 300 reis
Prenumeratos kainas:
Brazilijoje metams — 10\$000
pusei — 6\$000 atskiriems
mėnesiams po 1\$000
Užsienin: metams — 20\$000
pusei metų 12\$000.

Redaguoja
L. Gaigalas.

4-ti METAI.

SÃO PAULO, 1932 m. Spalių - Outubro mėn. 15 d.

NR. 41 (197)

Daugiau tautinio susipratimo

Jei kitose, kaip materialių taip dvasinių atžvilgiu daug turtingesnėse lietuvių kolonijose nusiskundžiama dideliu mūsų tautiečių palinkimu prie ištautėjimo, tai čia Brazilijoje, kur mes dar esam svečiai, kur mums gyvenimo sąlygos neįprastės, svetimos, tas liūdnas reiškinys dar daugiau pastebimas, veik kiekviename mūsų gyvenimo žingsnyje. Vienybės, bendro visuomeniško darbo supratimo stoka, prie to gi ekonominio gyvenimo paglobėjimas stumta stumia mūsų mažiau susipratusias tamsesnes mases dangstyti kitų kailių, taikintis prie aplinkumos, pamiriant po kojų visą tai kas sava, kas lietuviška. Tam padeda daug ir mūsų kai kurių karštuolių netaktiški kartais nesąmoningi išsiskitimai kaip politikoj, taip ir viešam gyvenime, kas beabėję nesudaro jokios naudos nei jiems nei bendrai visai kolonijai.

Ir ištikro pasižūrėkime į mūsų gyvenimą ir mes pamatysime, kad jis čia ne pirmyn, o atgal. Tautinis susipratimas nyksta, organizacijos merdėja mokyklos — tie vienint li šviesos ir kultūros židiniai, šmeižiamos; visur vyrąja nesantaika, pavydas, neapykant ir t. p. Visi tie reiškiniai, aiškiai parodo, kad mes priešime to, kuo nei vienas mūsų negalėsime pasidžiaugti jau ir dabar mūsų vardas figuruoja blogiausio elemento eilėse, kiekvienas nusisulsi švėtimantis su panieka tariamą „lithuano“. O kas bus toliau, jei mes nepakreipsime savo gyvenimo vairo? Laukti gero iš svetimųjų, tikėtis malonės iš kokios nors raudonos pagalbos, yra tuščios svajonės, kurios niekad neišsipildys. Reik įsidėmėti, kad dar šiais laikais visuomenėje tautinis jausmas yra tiek gilus jį galin gas, kad kiekvienas žmogus ar jis tur tuolis, ar vargšas, visad pirma ištis ranką savo tautiečiui, negu svetimam. O dar čia Brazilijoje, kur čia kova už kasdienės duonos kąsnį. Tik didžiausias bukaprotis, ar atkaklus užsispyrėlis to neįaučia ir nemato.

Tokiose sąlygose ir aplinkybėse tik tie gali šiaip taip išlaikyti užtikrintą dieną, nors pamazū irtis pažangos kėliu, kurie moka vienybėje sugyventi, viens kitam padėti, ištieti broliškai ranką. O taip gali padaryti tik giliai tautiniai susipratę žmonės, ko pas mus kartais trūksta.

Bet tą trūkumą galime pašalinti, jei mes ugdytume savyje daugiau tautinį susipratimą. Visad ir visus turime būti lietuviais, ir kiekvienas lietuvis koks jis nebūtų turi būti mūsų brolis, turi būti artimesnis už visus kitus. Taip turi būti, nes to reikalauja šių dienų gyvenimo santvarka. Ir kas to nesiekia, tas amžinai bus visų niekinamas, bus kitų vergu.

Tad ugdykime daugiau savųjų tarp tautinį susipratimą.

Kas bus, kas nebus,
bet Lietuvis neprazul!

LIETUVOJE PASAULYJ

Tautos šventės proga atleistos bausmės. Ministerių kabinetas prieš tautos šventę priėmė nusikaltusių baudžiamojo statuto 255 ir 256 str. atleidi mo įstatymą. Šie straipsniai taikomi miškų savininkams ar jų teisių valdytojams už miškų kirtimą ir jų dirva pavertimą. Priimtas įstatymas nuo kai kurių bausmių iki 1932 metų rugsėjo 8 d. atleidižia.

Per 240 dienų — 800 gaisrų. Šiais metais iki rugpjūčio 1 d. visoje Lietuvoje jau buvo apie 800 gaisrų. Pernai per ištisus metus gaisrų buvo 620. Šiemet daugiausiai dega ūkiai.

Meno mokyklos darbų paroda. Meno mokyklos dešimtmečio proga mokyklos patalpose nuo rugsėjo 10 iki 15 dienos buvo mokinių darbų paroda.

Smarki audra Klaipėdoje. Naktį į rugsėjo 12 d. Klaipėdoje siautė labai smarki audra. Buvo nutrauktas telefono susisiekinimas su Kaunu, Klaipėdoje sugadinta apie 300 telefono laidų. Prie kranto buvę laivai turėjo išplaukti į marias. Pirmadienio rytą ties Melnra ge buvo išmestas ant kranto latvių laivas „Roja“.

Pagarbtis kun. Antanas Vienožinskis. Rugsėjo 4 d. Laižuvoje, per šv. Juozapo atnūdus, pagerbtas Lietuvos dainius kun. Antanas Vienožinskis. Atvykęs į Laižuvą kan. J. Tumas at laikė už a. a. Vienožinskį mišias. Po pamaldų procesija aplankė kapus, kur prie kun. Vienožinskio kapo pasakyta kalbų. Vėliau miestely iškilmingai pašventintas nepriklausomybės paminklas.

Stinga darbininkų. Žeimeis. Apylinkės kaimuose stambesnieji ūkininkai nusiskundžia padidėję darbininkų nedateklum — užėjus darbynečiai tenka važiuoti į kitus valsčius ieškoti darbininkų lauko darbams. Ypač stinga moterų linams rauti. Čia vidutiniškai vienam darbininkui mokama 4—5 lt. į dieną ir duodamas valgis, moterims 3—4 lt.

Jau 700 prašymų į universitetą. Iki šios dienos į Vytauto Didžiojo universitetą paduota 700 prašymų. Kadangi paskutinėmis dienomis prieš rugsėjo 15 d. paduodama daug daugiau prašymų, tai laukiama, kad stojančių skaičius daug padidės.

Šelpas neturtinguosius drabužiais. Miesto savivaldybės socialės apsaugos skyrius ateinančių žiemą organizuoja Kaune senų drabužių rinkliavą kurie bus išdalinami neturtingiesiems. Prie šio darbo prisidėti bus kviečiamos įvairios organizacijos.

Nauji radiniai Davainonyse Prof. Volterio ekspedicija Davainonyse rado naujų brangių senienų: molinių varpėčių ir įvairių bronzinių daiktų iš III—IV amž.

Mokinių kooperatyvėliai. Visoje Lietuvoje dabar yra apie šimtas mokinių kooperatyvėlių. Šiais metais pro

žuvo trys garsūs kalnų laipiootojai. Šveicarijoje nuo Dent Blauche kalno apie 5,000 pėdų į pakalę nurie dėjo ir žuvo trys garsūs kalnų laipiootojai. Nelaimė įvyko pereinant į Maltchois kalną.

Bolševikų agitatoriai Švedijoje. Dauguma Švedijos laikraščių patalpino straipsnius, raginančius valdžios organus daugiau būdėti sienų sargyboje, ypač Sov. Rusijos, per kurią prisimetę įvairiais komersantais daug įeina kominternio agentų.

Greičiausias Europoje traukinys. Iki šio laiko greičiausias Europos traukiniu buvo laikomas angli traukinys „Cheltenham Flyer“ kursavęs London — Swindon linijoje ir daręs į valandą 131 kil. 13 d. spalio mėn. jį nukonkuravo kitas London — Edinburg linijos traukinys „Flying Scotsman“, kuris į valandą išvysto 137 kil. Šis traukinys dabar laikomas greičiausiu ekspresu Europoje.

Ciklono pasekmės. Praejęs per savaitę Porto Riko valstybėje ciklonas pridarė neapskaiptomų materialiu nuostolių. Labai daug yra ir žmonių aukų. Paskutinėmis žinomis priskaitoma 1,112 užmuštų ir 1825 sužeistų.

Žemės drebėjimas. Per praeitą savaitę įvykusį Graikijoje žemės drebėjimą padaryta labai daug nuostolių. Labai nukentėjo žinomi visame pasauly Athoso kalno vienuolynai. Nuostolių padaryta apie 5 milijonus drachnų.

Naudingas įstatymas. Viešajai dorai palaikyti Vokietijoje išleistas įstatymas, kuriuo draudžiama moterims, maudymosi vietose vaikščioti trumpais rūbais ir dekolotuomis.

Rusijos vadai kopija aukštyn. Rusijos komisarai nusprendė, kad jiems ir jų padėjėjams, kurie stovi komunistų partijos ir vyriausybės viršūnėse turi būti algos padvigubintos. Gyvenimo brangenybė ir jų užimamos vietos to reikalauja. Vadinasi, vyksta svieto lyginimo procesas.

Anglų spauda apie Haagos laimėjimą rašydama, deda antraštes: „Maža valstybė (Lietuva) laimėjo bylą su alijantais“, Britanija, Prancūzija, Italija ir Japonija pralaimėjo Haagos Tribunole“, „Maža Lietuva paklupdė didžiūsiąs valstybes“ ir pan.

Nuskendo šturės sričių tyrimotojas. Garsus Britų arktikos tyrinė

jektuojama sušaukti tų kooperatyvėlių suvažiavimą ir juos suorganizuoti.

Kasamas kanalas. Klaipėdos uosto direkcija Koppalio tvirtovės griovį nusprendė sujungti su Kuršių marėmis 100 mtr. ilgio kanalu. Kanale galės stovėti žiemą mažesni laivai. Kanalas jau pradėtas kasti.

Kronika.

Kruvinas konfliktas S. Paule. Nors revoliucija jau pasibaigė, bet jos pėdsakai ir po šiai dienai pasilieka, pasireikšdami mažesniais, bei didesniais, kartais ir labai rimto pobūdžio konfliktais. São Paulo mieste ir estados gyventojų neapykanta, kitoms estadoms išbujojo ant tiek, kad prasidėjo smarki propaganda, prieš kitų estadų gyventojus São Paulo mieste ir jų pramonės, bei prekybos įmones. Visa tai, tiek suerzino sanpauliečius, kad jie 12 d. spalio mėn. ėmė daužyti ir plėsti kitų estadų prekybos įmones. Daugiausia nukentėjo „A Capital“, „Casa do Norte“, Casa „Pernambucana“ ir kit.

Policija įtuziosios minios išblaškyti neįėjė. Pašaukta karuomenė, kuriai tik po smarkaus susišaudymo pavyko nuraminti ir išblaškyti minią.

Per susišaudymą 8 žmonės užmušta vietoje ir virš 20 sunkiau ir lengviau sužeisti.

Sučiuo „bonų“ abrikantus. Vos tik išleidus „bonus“, jau pasirodė apyvartoje netikri 100\$000 vertės banknotai. Ne tikrų bonų leidėjų policija ilgą laiką negalėjo susekti. Tik 9 d. spalio mėn. policijai pavyko juos surasti. Rua Men de Sá, 12 nr. rasta gerai įrengta spaustuve, kurioje ats-pauzdinta virš 3 mil. vertės po 100\$000 banknotų, iš kurių apie 3 mil. jau paleista į apyvartą. Suimta visą „bonų“ dirbėjų kompanija 7 žmonės, kurių tarpe vienas Banko do Estade tarnautojas.

Revoliucinė S. Paulo vyriausybė suimta. Buvusioji laikė revoliucijos S. Paulo vyriausybė Rio de Janeiro laikoma suimta. Pasak laikraščių, nubausiti būsią tik revoliucijos kaip kariški, taip civiliai vadai. Jiems grėšia ištremimas ir turto konfiskavimas. Kiek dabar žinoma, visą atsakomybę už revoliuciją imasi ant savęs gen. Klingeris.

tojas Watkins prigerė Grenlandijoje kur buvo nuvykęs su Britanijos ekspedicija

Šokinėją tankai išrasti inž. Waltero Christie New Yorke ir neseniai buvo rodomi karo ekspertams. Tankai daro 170 kilm. per valandą greitį gali persokti 10 metrų platumo ir 2 su puse metrų aukščio tarpą. Jų užpakaly įtaisytos nepaprastai stiprios spyruoklės.

200.000 vaikų be pastogės. New Yorkas. Oficialiais daviniais, Jungtinėse Valstybėse dabar yra 200.000 vaikų kurie neturi pastogės.

Katastrofų diena Prancūzijoje. Paryžius. Rugsėjo 4 d. Prancūzijoje buvo labai daug nelaimingų susisiekimo įvykių. Per automobilių katastrofas 11 žmonių buvo užmušta ir 23 sunkiai sužeisti.

Kaip S. Paulo lietuviai minėjo Spalių 9 dieną.

Lietuvių — susipratėlių kolonija ir šįmet kaip kitais metais iškilmingai minėjo mūsų Vilniaus kląstingo pagrobimo dieną. Pasitaikė sekmadienis, saulėtą rytą, todėl šv. Antano didžiu lė parapijos bažnyčia pilnutėlė prigūžė jo lietuvių, kaip reta. Ir pamaldos tą dieną už žuvusius Lietuvos savanorius visiškus padarė didelio įspūdžio, kada Mišių protarpinis aidėjo jungtiniai „Vilties“ ir Vilabelos chorai, lietuviškų giesmių posmus pindami. Kun. Sugintas laikė giedotines Mišias; pamoksias pri taikytas Vilniaus netekimo gedului priminti, — Vilnius Lietuvai senovėj ir dabar tikybinis atžvilgiu. Pamaldoms pasibaigus, aš vienas ėjo parapijos salėn taip kad daugeliui nebebuvo ne kur atsistėti. Visi susikaupe; nuotaika veiduose rimta; niekas ne nemano užimtės vietos aplėisti, nors numatytoji programa užsitęgė veik ligi 15 valandai.

Susirinkimą atidarė kun. Sugintas ir pakvietė skaityti paskaitą p. konsulą. Paskaita tęsėsi apie 45 minutes; jos kaip paprastai susirinkusieji atsidėję klausėsi. Paskaitos mintys buvo pamotės iš mūsų pračities istorijos: Vilniaus reikėmė Lietuvai politiniu atžvilgiu. Sausakimėsi prisirinkusios publikos salėn nuotaika buvo tiek įelektrizuota, kad dangelio akse žvilgėjo ne viena skausmo asara... Palydėjusi karštomis

katutėmis p. konsulo paskaitą, publika didžiausiu entuziazmu klausėsi mūsų jungtinių chorų dainų. „Ei, pasauli,“ teko choristams ne vieną kartą padainuoti, po šitos dainos pasilėjo visa eilė mūsų maionių dainų, už kurias ir choro vedėjas p. Stankūnas, ir jo gerai jau pralavinči choristai iš publikos susilaukė labai karštų katutėlių.

Vienas buv. savanorių, keli dr. V. Kudirkos vardo mokyklos vaikučiai gražiai padeklamavo tai dienai parinktas eiles, vėliau, kun. Sugintui pakvietus, visas susirinkimas atsistojo draug su choralis sugiedojo Lietuvos Himną.

Kiek tik galima buvo pastebėti, visi grįžo pasiryžusiais ir linksmais veidais.

Pavakare, dr. V. Kudirkos ir Vysk. Valančiaus mokyklose buvo taip pat su mokyklų Komitetais vaidinimai, deklamacijos ir paskaitėlės apie Vilnių. Begaliniai jautraus įspūdžio darė mokyklų vaikučiai, kurie parinkta deklamacija vaizdavo mūsų ateities žygius už Vilniaus išlaisvinimą.

Spalių 9 dienos susipratusių — lietuvių tokis skaitingas dalyvavimas Vilniaus gedulo minėjime dar kartą parodė blaiviai galvojantiems, kokios reikšmės turi vienengumas, kurio taip dažnai ypač išvėjiavo mums trūkdavo.

Dalyvavęs.

Kur jaunimas?

(t a s a)

Sukis, sese, nebūk durna,
Gerki duktes visa burna!
Juk tu del šokių sutverta —
Pagirimo nesi verta.

Nieko daugiau negalvok,
Vakaruškas tik dabok.
Jaunas dienas čia prašoksi
Nieko daugiau neišmoksi!

Juokink žmones kiek gali
Jei sarmatos neturi,
Tegul žiūrovai per šalį
Juokias iš tavęs kiek gali.

Ir iš juoko lūpas trina,
Bet kuo jie tave vadina? —
Čia jau dalykas ne mano
Tegul daro kaip išmano!

Žinau k.d jos žodį turi
Iš skersomį mane žiūri:
Aš tą jų žodį išpėsiu
Ir atsakymą įdėsiu.

Mat jos manęs klausti nori,
Ką be šokių veikti turi?
Jei taip manot, labai klystat:
Pasaulį mažai pažįstat.

Netiek saules kiek per langus
Išeik laukan visas dangus,
Visiems skausni saulė šviečia
Visus lygiai darban kviečia.

Todel, sese, darban stokit
Veltui laiko neaikvokit!
Šalin smurtas! garsiai šaukit
Visos vienan būrin traukit

Jūsų drauges meza giją
Tveria moterų draugiją
Greičiau visos paskubėkit,
Savo tautietėms padėkit

Darą pradėtą varyti
Gražų vardą įsigyti.

Tik greičiau visos pabuskit:
Ankščiau už vyrus sukruskit.
Tegul jie visi pamato
Kad jūs darot jiems sarmatą.

Ūgi visos protestuokit
Skersai kelio atsistokit
Prieš peštines ir gėrimą,
Nemaudagų apšėjimą;

Gelbėt padėkit vyrukus
Kurie žus visai netrukus.
Nes, matot, kur jie keliauja
Gerti, peštis nepaliauja.

Jei mes dirbsime ištieno
Susilauksim šviesią dieną.
Tomet visi mus pagirs
Niekas kelio neužkurs.

Mūsų vardas visados
Pirmon eilėn atsistos!
Niekas juoktis neišdrįs
Kad tu esi lietuvis.

Tad į darbą visi stokit
Prieš blogas puses kovokim.
Neatsilikim nuo kitų
Kultūringųjų tautų.

Juk vienas siekimas tėra
Sėkti pasaulio karjera
Tegul visi tą pamato
Kad lietuviai susiprato

Kad visi į darbą stojo,
Kurie iki šiol miegojo.
Tad, vyručiai, ir, panelės,
Tik tas mūsų platus kelias.

Rankas sudėję nelaukim!
Tik visi drauge keliuokim!
Mes priešime atvertus
Jaunimo darželio vartus

Ten linksmai laiką praleisim
Pasišoksime ir pažaisim!..

Draudžia įvežti kviečius. Išleis tu tam tikru federalės vyriausybės dekretu, draudžiama įvežti iš Argentinos kviečius.

Išleidžia naujus pinigus. Šiomis dienomis bus išleisti nauji sidabriniai ir bronziniai pinigai 2\$000, 1\$000, 500, 400, 200 ir 100 reis. verties.

Iki šiol kursavę, bus iš apyvartos išimti.

Pranešimas

Laivų agentūra, J. Frizzo & Co. r. Mau 207 praneša, kad gauta iš Lietuvos didelė partija laisvų. Asmenys, kurie gauna per šią agentūrą laisvų, maloniai prašomi atsiimti.

Sekmad. 23 d. spalio mėn. 2 val. p. p. šaukiamas rua Bandeirantes, 92 (liet. name) L.U.B. D-jos „Grūdas“ visuotinis narių susirinkimas. Visus narius ir prijaunėjančius prašome kuoskaitlingiausiai atsilankyti.

AR JAU ATNAUJINAI PRE-NUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE-NU IR ĮVAIRENYBIU!

Padėka.

D. L. K. Vytauto mokyklos vardu reiškiau nuoširdžią padėką p. Liūdai Gičauskui paaukavusiam šiai mokyklai šėštą (trūkstantį) tomą „Grafas Montekristo“.

Mokyklės vedėja L. Majienė.

Ekspedicija i Amazonos kraštą.

(tąsa XIII.)

Tuo šis nuotykis ir buvo baigtas, nes visi buvo labai nuvarę bedirbami sandėli. Sandėlis buvo greit dirbamas ir jame sukrauta atliekami kroviniai, be kita ko, ir lėktuvas. Miss Astoraitė pasiėmė Belsą ir jam paaiškino, kad ji čia palieka jį, Cabrala, Ke nedy, gyvulių varytojus ir du medžiotojus; per dvi dienas jie turi sumontuoti lėktuvą, nes ji norinti po dviejų dienų, kai bus pasiekta upė, skristi pažvalgyti. Pasakiusi kas reikia, nuėjo į savo palapinę ir iš didelio nuovargio tuoj užmigo.

Tuo tarpu Meškutis žiūrėjo ir slaugė savo šunį. Jo netekti šiuo momentu jam būtų buvę be galo skaudu. Jis tą šunį gavo netoli Corrego Funde nuo vieno dvaro prižiūrėtojo. Nors tada dogas buvo baisiai apleistas bet jis Meškučiui labai patiko. Jis davinėjo liekanas savo valgio, ir šuo be galo prie jo prisirišo. Pongo jį lydėjo, kai jis eidavo pasivaikščioti. Vieną sykį šuo savo jėga ir mıklumu be galo nustebino Meškutį nukasdamas nuodingai culebrai galvą. Pamatęs, kad toks šuo ekspedici-

jai galėtų būti labai naudingas, nutarė kaip nors iš dvaro prižiūrėtojo jį gauti. Pagalios pavyko išmainyti jį skustuva. Nuo to laiko dogas buvo neskiriamas jo palydovas. Meškutis iš mažens prapėjęs gyvulių ir juos mėgęs, dabar vienas ir tokiame žygy ypač pamėgo Pongo. Dabar jis sėdėjo prie savo Pongo ir sekė kiekvieną jo judesį ir užgimną. Pavakarėj jis staiga pamatė miss Astoraitę prie jo ateinančią jį paklausė apie šuns sveikatą, dar išvirkštė serumo į kaklą ir nė žodžio daugiau nesakydama atsitraukė. Meškutis uždėjo savo šuniui stiprų tabako kompresą ant snukio, sugirdė jam visą savo romo dienos davinį ir išuipdamas pypkę visą naktį prasėdėjo prie miegančio gyvulio.

Vos pirmutiniai tekančios saulės spinduliai nusvietė miško viršūnę, Pongo savo šūrkėčiu liežuviu lyžtelėjo Meškučio skruostą ir pažadino jį iš snūdurio. Meškutis džiūgavo: Pongo gyvas! Jau penkiolika valandų praėjo nuo baisios gyvatės įkirtimo momento. Vadinas, gyvulys išgelbėtas.

GERO BIČIU MEDAUS

galima gauti rua Bandeirantes, 92 (Bom Retiro) pas liet. ūkininką Zarakauską kaina 5\$000 litrai.

Reikalingas PARDAVĖJAS

Vienai kopyklai reikalingas duonos parduėjas. Pagaudaujama su garantija. Kreiptis rua Libero Badaró, 8 sala - 12 (netoli L. São Bento).

Galvosukis

Uždavinys Nr. 1.
Viename tvarte suvartytos avys ir žąsų, iš viso 161 galva ir 472 kojos.

Kiek avių ir kiek žąsų yra tame tvarte?
N. B. Tinka tik aritmetiškas sprendimas.
Pirmą 5 atsientusių teisingą ir pilną sprendimą pavardės bus paskelbtos šiame laikrašty.

Skaityk ir platink „Liet. Bra.“

Trys vyrai ir viena mo'eris.

„Kodel judu nenorite su mumis eiti?“ klausė d'Andrada abiejų nambigurasų per medžiotoją — vertėją. Maža kolona stovėjo pasiruošusi žygiui, ir miss Astoraitė nerymaudama vytinuku kapejo į savo batų aulius.

Nambigurasai tylijo. — Jie perdang nutolo nuo savo gyvenamų vietų, pastebėjo kažkas.

„Kodel jūs į camposus ėjot, o čia nenorite?“ paklausė d'Andrada. Staiga abu priėjo prie d'Andrados ir vienu balsu prašneko: „munduruku kaurapa!“

„Oi, kokie jūs didvyriai!“ nusijuokė d'Andrada. „Jie bijo mundurukų, į kurių sritį mes dabar įeinam“, kreipėsi jis į miss Astoraitę. „Ha, ha! Judu esat drąšūs vyrukai. Jūsų gražuolės nuo Parananingos galės didžiutis, kai parnešite sveikas savo makaules ir vėl galėsite bananus pardavinėti. Judu esate mums reikalingi kanamas padirbti.“

Kai judu gavo dovanų dvi mašetas po vienus raudonom ir žaltom drūzlėm marškinius ir po reklaminį firmos „Abraham & Strauss“ veidrodelį, sutiko kanus padirbti, bet atrodė laoi balmingi ir nebežygiavo prieky.

Meškutis manydamas, kad Pongo negalės paeiti, praėdė d'Andrados ir jį čia prie sandėlio palikti, kol miss Astoraitė grįs, bet šis pasakė, jog negalys be jo rizikuoti ir liėpė drauge eiti.

Visa ėjo kuo sėkmingiausiai ligi vieno nuotykio. Kitą rytą abu nambi-

gurasai staiga sustojo miške ir rodė į siaurą takelį, einantį skersai jų žygio kelią. Atėjęs prie jų Meškutis žiūrėjo pėdų. „Prieš valandą čia praėjo pora žmonių“, pastebėjo jis. Nambigurasai parodė po tris pirštus. „Taip, gal būt ir trys“, sutiko Meškutis.

Tuo viskas ir baigėsi, ir kai po pietų visi nustebe pamatė upę, šis nuotykis buvo beveik pamirštas. Nors siaura upės vaga buvo pilna vandens, bet vanduo buvo nesraunus ir krantai kiėti. Kranto smėly rėpliojo daugybė vėžiū. Padarę paprastą iš palmių palapinę, žmonės šoko vėžiū gaudyti ir ruošti iš jų valgi. Užkanę senai beragauto gardumyno visi palinksmėjo.

Kitą dieną abu indijonai, Meškutis ir dar trys gyvulių varytojai nuėjo miškan ieškoti tinkamo jobab medžio kanams dirbti. Jie padirbo trikampį tiltelį prie medžio liemenų; tiltelio skersinius pririšo vijokliais. Ant skersinio stovėdami nambigurasai kirtio delno pločio statmeniškas išdrožas medžio žievės tos išpiovos viršuje buvo suvedamos smailiu kampu, o apačioj statmena ir tuo budu turėjo dviejų kanų formą. Pasčiau, kišdami po žieve takaro lendrės pagaliukus, lupo ją ir leido žemėn.

Visi stebėjos, kad ir Meškutis vieno gyvulių varytojo padedamas nulupo medžio žievę ir greičiau, kaip abu numbigurasai, dirbo kanus. Prakaitas jam varvėjo per veidą ir kaklą už atsegų marškinių.

(B. D.)

Moterų skyrius.

P. Čemarkienė.

Namų ruoša.

(tąsa)

Koks skirtingumas vėl tingios šeiminkės būte. Jai visų pirma rūpi suvokti įvairias žinias iš savo kaimynių; tam žinomą sunaudoja visos dienos laika, na o būte voratinklų pilnos palubės, saulavų ir viskių škarmai, pilni kampai ir palovės; nešvarūs baltiniai kojinės, batai suversti didžiausioj betvarkėj, net baisu žiūrėti. Lovą per dieną neklota, o joje vartosi kokios nors tingi žmogystė; vaikai neprausti, purvini. Vargas tokios motinos auginamoms mergaitėms, nes ko galima tikėtis joms užaugus? Tokia moteris nusiskundžia girtuokliu, lošiku vyru. Taip, bet reikia atminti kad tokios švaros ir tvarkos ne dangaus angelas nepakęstų ir ne kitaip pasieltgų.

Taigi matome, kad vienur moters kaltė kitur vyro. Dabartinio krizio metu, dažnai pastebima daugybę bedarbių vyrų, kuriems teikia namus saugoti ir rūpintis jų tvarka, nes moteris iki rečiau laiko dirba fabrikuose. Todėl ir jiems tenka pasakyti keletą žodžių.

Vyrai bedarbiai neturėtų per dienas d'kauti, kortuoti, girtuokliauti, vaikščioti gatvėse be tiksio, koliotis ir t.p.

Laikas būtų susiprasti ir imtis darbu, kad ir namų ruošos: vadinasi pagaminti viską taip, kaip reikalaujate iš moterų. Įpatingai, gerai pagaminti vaigai ir sutvarkius viską, linksnu veidu laukti žmonos pareinant iš darbo. Vyrai būdami namie ir vaikus privalo prižiūrėti, kad gatvėse nebėgiotų ir namuose su jais kalbėti lietuviškai, kad vaikai neužmirštų savo kaltos.

Lai nors tuo vyras atlygina savo žmonai, kad ji parėjusi iš darbo, galėtų pasilsėti, ramiai pasidėti, o nebūtų priversta tuoj griebtis, namų ruošos darbu.

Tai tiek maždaug sutraukus šią mano paskaitą. Ją žinoma skaitau kaip pačios žaungą prieš supažindinimo su namų ruošos darbais, kurie manau suidomins norinčias dažniau, šią svarbiausią gyvenime temą, skaitomas pasakaitas lankyti.

Daugiau širdingumo, užuojautos.

Mūsų kasdieniam gyvenime labai didelę reikšmę sudaro aplinkuma, kurioje mes gyvename, bręstame. Užuojauta nelaimėje, paguoda ir šiltas malonus žodis, ištartas savo artinui, mylimam asmeniui, veikia lyg pavasario gaivinas lietutis, po kurio viskas dygsta, auga klesti. Visa tai padeda mums sunkiausias kliūtis pergalėti. Nėra to darbo, kurio negalėtum atlikti savo artimųjų, brangiųjų asmenų paraginti.

Jei mes nusiskundžiame šeimyninio gyvenimo nepakenčiamumu, tai tik todėl, kad daugely atžvilgiu mes patys jį tokį sau susidarome. Koks malonus, taikus gyvenimas esti tose šeimose, kurių nariai vieni kitiems nesigaili, reikalui esant, ištartai užuojautos, ar paraginimo žodžio.

Kartais gyvenime žmogų ištinka didžiausias smūgis; jau rodos nėra išieties, bet bent vienas širdingas žodis ištartas mums brangus asmens rūpomis paveikia lyg stebuklingas balzamas, kuris pragiedrina niakų orą, pripildo širdis pasitenkinimu, noru gyventi ir grąžina pirmąją linksnumą bei laimę. Todėl, norėdami, kad mūsų gyvenimas, virstu malonesniu, neprivalome mąstyti tik apie save ir rūpintis vien savim, privalom rūpintis ir kitomis mums artimomis būtybėmis.

Jei vyras sugrįžęs į namus po sunkaus darbo, randa savo žmoną pikta, nekabija, jam praužva noras būti namie, šeimynoje jis pradeda ieškoti pašalinės ištarti malonus žodžio. Tuo tarpu sugrįžęs vyras pripasakoja galybę nesamonių, išbara, krinta lovon ir miega kaip nearyvas, arba nuėjęs pas kaimynus degtinėje mirksta. Toks gyvenimas savaime pasidaro nepakenčiamas ir rezultate išeina, kad ar vienas, ar kitas apleidžia šeimą ant visados sardydamas savo ir kitų brangiųjų asmenų

SPORTAS

J — kis.

Apie futbolą.

(tąsa).

Futbalininkas aikštėje turi būti džentelmenas. Jis neturi pamiršti, kad yra sekamas žvilgsnis ir girdimas ausų. Netyčia užgavus savo priešininką (kas dažnai atsitinka) reikia tuoj atsiprašyti, ar pačiam likus kiek užgautam, nereikia jokiu būdu atsimokėti tuo pačiu.

Kuo met sužiburiuoja pykčio ugnelės, tada jos aptemdo tikslą. Žaidėjas pamiršta savo pareigą ir jis negali gerai žaisti. Reikia priešininką gerbti, bet nekalti jo. Jeigu nebūtų priešininku, nebūtų žaidimo. Tai paprasta logika.

Užsivilkęs uniformą futbolininkas yra jau ne paprastas žiūrovas, bet ats

tovas vieno ar kito klubo ir tt. Todėl jis turi laikytis taktiškai negali rūkyti, keiktis, daryti įvairių pastabų, reikėti garsiai savo nuomonės apie priešininką. Smerkt juos, juoktis iš jų, ir svarbiausiai — reikia sutikti su teisėjų sprendimų. Teisėjas autoritetas, jis vieną kartą pasakęs žodį, jo niekuomet nekeis ir nemainys. Protestuodami mes parodysim savo nesubrendimą. Dažniausiai koks netaktas sudaro blogas nuomones apie visą klubą ir komandą. O joks žaidėjas neturi teisės žeminti savo klubo kitų akyse. Nereikia niekad nusiminti dėl pirmųjų nepasisekimų: atvirkesniai reikia dirbti ir darbas tikrai atneš pagėdaujamų vaisių.

Aukšti kitų kraštų sporto laimėjimai, tai darbo, energijos disciplinos pažymynys. Tiesa mes esam vos įpėrėti sporto vištos viščiukai, bet mes galim augti, ir žinoma augdami priauksim ją, o gal kuriais atvejais ir pralenksim — šį sykį kol kas tik tiek, kitą kartą pakalbėsim apie platesnę sporto organizaciją mūsų kolonijoj.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laišakai:

J. Kiškiui, A. Audickas, V. Banaitis, J. Pankauskas, A. Baubiniui, J. Kalina, M. Skadas, J. Placūnias, F. Ralickas, S. Asadauskas, M. Baškauskui, J. Carrera, J. Vingriui, K. Baužienė, P. Povilavičiui, k. Sugintas, K. Šliumba, M. Marcionis, Č. Snieskai, B. Skujai, K. Zdanavičiui, V. Bučinskas, J. Masiūnui, B. Purvinis, A. Lileikis, P. Vilnienė, D. Kurečs, Lauciui, J. Šauliui, J. Vaholiui, O. Kareivienei, P. Kareiva, V. Godišauskui, S. Pusvaškis, S. Tervidis, M. Baškauskas, O. Kemekienė, J. Pribulys, V. Kavolis, A. Graužinis, J. Velička, J. Žilinskas, K. Bacevičius, A. Daunis, I. Pečkaitis, J. Daugirdas, A. Dukavičius, P. Kilbauskas, A. Bužinskas, B. Zautra, L. Vaičekauskas, P. Rinkevičius, D. Rudokas, T. Tamochuchoff, E. Mutlicz, J. Ambrasevičius, A. Gudelis, P. Dauksa, O. Chablevičiutei, V. Karvelis, P. Lapienis, K. Makarevičius, V. Basys, P. Daugirdas.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išsipirkę pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų. Administracija.

Geriausia ir patogiausia skelbtis „LIETUVIS BRAZILIJOS“

Modesta.

St. Vancevičius.

Kada kvėpia sienas

(tąsa)

Nebuvo linksma tik Janulaičio Zosė. Ji nuolat vaikščiodavo paniūrusi ir nuliūdusi, ašaratomis akimis, kurios, rodos nekuomet nesiliovė verkusios. Jei ji kada ir neverkdavo, ir ašaros nebėdavo iš jos puikių, mėlynų akių, tai jos širdy vis tiek, nuolat viešpatavo liūdesys ir skausmas. Ji dabar beveik visi atsimainė.

Jos gražus, skaisčius veidas iš kurio nesenai spindėjo karšta jaunystės energija ir puikumas, dabar buvo pabausęs, kaip drobė ir apsiniaukęs, kaip dantis audros metu. Dvi liūdnos, mėlynos akys, kaž kur klaidžiojo lig ko ieškodamos lig ko ne pasiekiamo, neprieinamo trokštadamos.

Ji dabar buvo tyli, kaip žemė: mažai kalbėdavo ir stengdavosi būti tuošaliai nuo žmonių.

Kas jai žmonės? Žmonės ją amžinai pasmerkė, nuo savęs atstumė ir nenorėjo daugiau jos pažinti. Žmonės dabar paniekino, kaip valkatą; kaip tokį nenekentiamą padarą.

Ji bijojo žmonių, bijojo tėvo ir motinos, bijojo draugių ir pažįstamų, nes dabar nieks jos už jausti nenorėjo. Ją

pasmerkė visi... Taip visi... ir net tas, kurį ji labiau už viską pasauliu pamylė ir tas, kuriam ji taip tikėjo, kuriam atidavė savo širdį, sielą ir garbę.

Jis ją dabar paniekino. Ji liko jo klastiugais žodžiais suvadžiota ir netik nuo jo, bet ir nuo visų žmonių apleista.

Vladas dabar buvo kitoks. Jis atrodėdavo linksmas: Nuolat dainavo; sek madieniais linksmai šokdavo ir netik nevengdavo draugių ir pažįstamų, bet dar daugiau su jais draugaudavo, ypač prie bonkos degtinės.

Jei kas ir juokdavosi iš jo, prikišdavo jam Zosės suvedžiojimą, bet jis to nebojo. Jis buvo prie to jau paprastas. Ne kankino jo nė sąžinės graužimas. Jei sudrumsta sąžinė kartais ne duedavo ramumo, tai jis ją užpildavo karčiais degtinės nuodais ir nieko ne jausdavo.

Jis dabar gerdavo beveik kasdien. Gal todėl ir atrodė linksmas ir nieko nebojo, nei žmonių kalbų, nei sąžinės graužimo, nei nieko kito.

Jis vengdavo dabar Zosės. Ji jam atrodė kaž kokia biauři, neapkenčiama ir niekam verta valkata. Jis jos nenorėjo nei susitikti, nei pažinti. Jei kartais matydavo iš tolo kur lauke, jo akys bėgo tolyn nuo jos...

Jam retkarčiais atbūdavo kaž koks keistas vidujinis balsas, bet jis jį stengdavos greit nuslopinti, kad jam

neprimintu jo nedoro darbo ir elgesio.

— Taip, ji niekam verta valkata — stengdavosi pats sau įkalbėti Vladas — Bet kodėl ji valkata? Kodėl? Kas tam kaltas? — ir Vlada nukrėsdavo šaltas šiurpulis.

Vieną rytą jis sužinojo, kad jo buvusi mylimoji Zosė serganti ir dar dangiau... esanti ne viena... Bet, kas galvot Vladui. Juk jis dabas jos nemylė ji jam nereikalinga. Vėliau girdėjo kaimo bobelės kalbant, kad Zosė jį skusianti teisniui.

— Tas kudikis tikrai mano, — sakė pats sau Vladas — bet aš jos vis tiek negaliu imti: Ji tokia dabar biauři... Bet jei ji tikrai trauks teisman, kas tada daryti? Juk teismas vistiek apkalint. Visas kaimas gerai žino, kad aš ėjau pas ją į daržinę... Teismas prietois, arba mokėti, arba vesti. Nel... Vesti — niekadosi!

Jį kankino neramios mintys. Jį apskus Zosė teismui, kaip vagį, kaip žmogžudį, kaip nieką... Jam bus gėda prieš visus žmones... Bet kas daryti? — klausė jis pats save. Juk jis joki būdu negali dabar su ja susitaikinti. Imti tokią valkatą, paleistuvę... Dar su vaiku, nors jis ir jo, bet vistiek...

Ilgai kankino Vlada juodos, neramos mintys, bet jis nieko nedarė. Tai kintis ir vesti Zosės jis nenorėjo. Beto ar jį Zosė tikrai teismui apskundė, ar ne, to jis nežinojo.

Liūdnos slinko dienos Vladui, bet jos buvo šuntą kartų liūdesnės ir nuobodesnės Zosėi. Ji nuolat kėsdavo savo tėvų ir namiškių nepaliaunamą barnij ir panieką. Ji kėsdavo gėdą ir pasmerkimą nuo svetimų žmonių. Jai nemielas buvo kiekvienas kampelis: jei turėdavo žiūrėti kur atsisėsti, kur atsiguolti, ka valgyti ir kokį žodį pasakyti. Dėl kiekvieno jos kitiems nepatinkamo žodžio, ar elgesio, ji turėdavo klausyti jos širdį draskančius, barnių ir neapykantos žodžius.

— Valkata! — surikdavo ant jos motina. Valkata — šnibždėjo kaimo bobelės. Valkata — šaukdavo kaimo vaikai, kai ji pasirodydavo gatvėj.

Kiekvienas šis paniekos žodis, kai aštriu kalvaju pervedavo jos širdį.

Ji dabar dažnai, vakarais eidavo į daržinę. Į tą pačią daržinę, kur praeitais metais kvėpėjo sausas, tik ką suvežtas šienas. Į tą daržinę; kur jai kaip sapne praslinko daug tamsių, paslaptingų nakėčių, kur tyliai varstė tos daržinės duris jos mylimasis Vladas. Ji eidavo į tą nelaimingą vietą, kur ji visam gyvenimui liko apjuodinta.

(b. d.)

MES BE VILNIAUS NENURIMSIM!

Svarbus Pra- nešimas.

Šiuo pranešame mūsų gerb. skaitytojams ir šiaip lietuvių visuomenei, kad netrukus pradėsime šiame laikrašty spausti didelį (daugiau kaip 20.000 žodžių) A. Majaus sudarytą portugaliskai - lietuvišką žodyną. To žodyno reikšmė mūsų kultūriškame gyvenime labai svarbi, tiek jau pramokusiems portugalų kalbos ir norintiems naudotis vietiniu spausdintu žodžiu, tiek norintiems tos kalbos pramokti.

Cia norime patarti mūsų skaitytojams, kad nepraleistų nė vieno „Liet. Brazil.“ numerio kai prasidės žodyno spausdinimas, ir nusipirkę didesnį sąsiuvinį jame klijuotų to žodyno iškarpas. Tuo būdu kiekvienas šio laikraščio skaitytojas, be atskirų išlaidų, galės sau įsigyti pilną žodyną.

„Liet. Braz.“ Redakcija.

Prisiektasis Ver- tėjas.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokius liūdėjimus ir t. t.

Paruošia įvairius popierius įvairiuose atsitikimuose: pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.
Tel - 2-6393

PIGIAUSIAS IR GREICIAUSIAS susisiektas tik agencija

„HAMBURGO“

Laivokortės, vyzos į visas šalis. Parūpinama šamados iš Europos į Braziliją. Par duodama žemė sklypais ir alkeriais mieste ir provincijoje.

Sąžiningas ir greitas patarnavimas visomis informacijomis. Interiore atsakinėjame ir raštu.

São Paulo, L-go S-ta Ephigenia 13,
Tel. 4-1152. Caixa postal 3272.
Atidaryta kasdien nuo 8 - 6½ v. v. Šventad. uždaryta.

Kalba lietuviškai.

JURIDINĖ ADVOKACIJOS KONTORA.

Advokatas, prisiekusis vertėjas ir teisinis patarėjas visokiais reikalais.

A. V. & ORSINI

Daroma: naturalizacijos ir pilietybės dokumentai, chamados vidaus pasai, kadernetos, vedybos dokumentai, rašoma įvairūs prašymai ir tarpininkaujama visose teismo, bei valdžios įstaigose.

Kainos prieinamos.

Priėmimo valandos 8 - 12 ir 13 - 18 vv

RUA LIBERO BADARÓ 8 sobr. 2º andar - sala 12.

LIET. „BRAZ.“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) Josė Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėj Mokoje,

pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Liet. Braz.“ redakcijoj visomis dienomis.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val vakar. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETININGA 37-a salas 8-9. T4-0715.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103) São Paulo.

Patikimiausias patarėjas yra

mūsų

Bankas

Lietuvių skyrius

visad pasiruošęs jums padėti žodžiu ir darbu

APLANKYK SAVO TAUTIETI

ŠIAME BANKE

BANCO GERMANICO

Rua Alvares Penteado 17, kertė Rua Quitanda.

VILNIUS - mūsų širdis

„GUA CONSULAR“

(Konsularinis Tarpininkavimas)

L. JUCEWICZ & S. LEPORE

Įvairūs prašymai, vertimai, Vedybu dokumentai, Tarpininkavimai valdžios ir policijos įstaigose, Mokesčiai ir paliuosavimai, Šamados, Kadernetos iš policijos, Įvairios informacijos ir t. t.

Išpildoma greitai, ir pigiai.

Vienintele įstaiga turinti plačius santykius su spauda, valdžios ir policijos įstaigomis etc.

(Laivokarčiu neparduodame
ir tuo reikalu netarpininkauja-
me).

São Paulo
Largo da Sè, 9 E.
1º Andar, Sala, 1.
(Palacete Rolim) Caixa postal,
3412.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 - 12 v. ryt. ir 2 - 6 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 d Março)

2 andar, salas 4 e 5 Tel. 2-5068 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. app. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių

Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą
Pionier - - - 16. 10. 32
Jos. Charlotte - 1. 11. 32
Persier - - - 14. 11. 32

Kainos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išėvybės klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetiną valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbe teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

